Nr. 70 (15.160). Lwów, poniedziałek 27. marca 1939. Rok LX.
Ч. 70 (15.160). Львів, понеділок 27. березня 1939. Рік LX.
Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Відложення сесії сойму і сенату.

ПАТ. повідомляє: Директор правного бюра у президії ради міністрів В. Пачоський вручив у суботу 25. ц. м. марш. Медзінському і віцемаршалові сойму Л. Сужинському розпорядок президента Польщі з 25. ц. м. про відложення звичайної сесії сойму й сенату на основі ст. 12. т. ц. конституційного закону на 30. днів з днем 27. березня ц. р.

Завтра в понеділок появиться нормальне число „Діла" на 10 стор.

ПОС. В. ЦЕЛЕВИЧ У ПРЕМ. СКЛАДКОВСЬКОГО.

ПАТ. повідомляє: В суботу 25. ц. м. прем. Складковський приняв пос. Володимира Целевича.

Велике зацікавлення промовою Мусолінія.

РИМ. ПАТ. В неділю 26. ц. м. Мусоліні виголосить на олімпійськім стадіоні промову до фашистів та маси народу в нагоди 20-их роковин оснування фашистівської організації. Цієї промови ждуть з великим зацікавленням французькі та англійські кола. У Франції пригадують, що від останньої ґенуенської промови Мусолінія у травні 1938 р., що довела до перервання французько-італійських розмов з приводу еспанської справи, багато дечого змінилося. Найважнішою з цих змін на думку французьких кол є те, що гром. війна на Пиринейськім острові вже властиво скінчилася перемогою національного табору. До того Франція визнала вже офіційно уряд ген. Франка. Мусоліні торкнеться закордонних справ, бо дипльоматичний корпус дістав запрошення взяти участь в цьому святі.

Голяндія буде твердині.

ГАГА, ПАТ. Щоденник „Де Недерляндер" домагається приспішеного виконання робіт з метою охорони границь Голяндії без огляду на кошти. Ніколи ніякий голяндський міністр — пише згаданий щоденник — не піде до чужої столиці просити за „протекцію" війська того краю. Якщо навіть знайшовся колинебудь такий міністр, здатний до такого діла, ми переконані, що вертаючись знайшов би замкнені кордони. Тому всі розпорядки, видані з метою забезпечення нашої незалежности, повинні виявляти невгнуту волю Голяндії протиставити силу насильству.

Ультімат ген. Франка до Мадриду.

РИМ. ПАТ. Щоденник „Пікольо" повідомляє з Бурґосу, що делеґація мадридської хунти вернулася до Мадриду з ультиматом ґен. Франка, який домагається піддатися до 48-ох годин.

„Джіорнале д Італія" дістала радіотелефонічну вістку від свого спеціяльного кореспондента, що повна капітуляція столиці Еспанії не підлягає вже найменшому сумнівові й оголосять її ще нині. Першим актом капітуляції буде передання національним військам цілого летунського матеріялу в Мадриді, що складається з 30-ох мисливських і 15-ох бомбових літаків.

Тепер відбувається між Бурґосом і Мадридом обмін шифрованих телеграм при допомозі радіостацій. Політичні кола переконані, що дальший опір червоних військ зовсім неможливий, бо в Мадриді все населення домагається від влади капітуляції.

Німеччина стоятиме за Італією.

МІЛЯНО. ПАТ. Марш. Ґерінґ в інтерву з представником „Пополо д Італія" заявив між іншим, що його побут у Сан Ремо має на меті заперечити всякі спекуляції на тему уявленої зміни становища Німеччини до Італії. Німеччина — заявив марш. Ґерінґ — стоятиме завжди безоглядно за Італією без огляду на те, що може зайти. Кожне зміцнення Німеччини є одночасно зміцненням Італії і навпаки. Західні демократії повинні добре подумати над фактом, що Франція втратила 40 дивізій з хвилиною, коли зникла створена в Версаю Чехо-Словаччина. Отже як Франція втратила 40 дивізій, то — річ ясна — ми щось скористали. Не зважаючи на всі заходи Англії та Франції Німеччина та Італія будуть йти до спільної цілі, якою є мир і справедливість для народів. Далі марш. Ґерінґ заявив, що по кількатижневім побуті на Рівієрі задумує поїхати до Риму з візитою до Мусолінія. Ґерінґ сподіється, що йому вдасться поїхати до Лібії, щоб відвідати марш. Бальбо.

Положення німців у Словаччині і ґарантії Німеччини.

БРАТИСЛАВА. ПАТ. Пресове бюро німецької партії у Братиславі повідомляє, що голова цієї партії і державний підсекретар для німецьких справ при словацькім уряді інж. Кармазін відбув нараду з прем. Тісо, віцепрем. Тукою і мін. Чатльосом у справі правного становища німців у Словаччині. Премієр і міністри висловили свою згоду й інж. Кармазін предложив прем. Тісо в суботу 25. ц. м. законопроєкт у справі охорони німецької меншини в Словаччині.

Німецький щоденник „Ґренцботе" пише: Спосіб полагодження німецької справи виявить, чи словацький уряд має широкий політичний погляд і почуття етичної відповідальности. Якщо вдасться йому розвязати цю справу з вдоволенням обох сторін, буде створена трівка підстава успішного внутрішнього розвитку, без якої ґарантії Німеччини мусіли би втратити свій правдивий змисл.

Ліхтенштайн за господарською унією з Німеччиною.

ВАДУЗ (Ліхтенштайн). ПАТ. Уряд Ліхтенштайну повідомляє: Минулої пятниці зійшовся у приватнім помешканні гурт прихильників господарської унії Ліхтенштайну з Німеччиною. Перед домом зійшлася юрба, що грізно поставилася до учасників нарад. Тому поліція мусіла перевести низку тимчасових арештувань. Влада кн. Ліхтенштайну заперечила поголоски про вхід німецьких військ до Ліхтенштайну.

Нова підвишка мита на німецькі товари.

ВАШИНГТОН. ПАТ. Авас повідомляє з Вашинґтону, що згідно з обчисленням департаменту торговлі 72% імпорту Німеччини до Злучених Держав обтяжать додатково митом у висоті 25% внаслідок анексії Чехії. Слід підкреслити, що вже в 1938 р. обороти між Німеччиною і Злученими Державами сильно впали. Вивіз зі Злучених Держав до Німеччини сягав минулого року 38,1 міл. долярів проти 126,3 міл. дол. у 1937 р. Вивіз з Німеччини до Злучених Держав упав з 92,5 міл. дол. до 64,5 міл. дол.

Хто не купує річно бодай 10 книжок для власної потреби — той не заслуговує на назву інтелігента.

Пять кандидатів на президента Франції.

ПАРИЖ. ПАТ. „Л Інтрансіжан" пише: През. Лебрен, на якого деякі політичні кола робили натиск, щоби зголосив удруге свою кандидатуру на президента Франції заявив, що рішуче відкидає таку пропозицію. През. Лебрен уважає удруге вибір незгідним не лише з буквою, але й з духом французької конституції. Також марш. Петен, теперішній амбасадор Франції у Бурґосі, якого кандидатуру висували деякі чинники як символ національного обєднання в теперішній важкій ситуації, повідомив своїх приятелів, що рішуче відмовляється від ставлення його кандидатури на національних зборах у Версаю. Дотепер є сам зголошених офіційно 5-ох кандидатів, а саме: б. предсідник палати послів Фернанд Буасон, сен. Ж. Ґодард, б. міністр маринарки і посол з Корсики Пієтрі, теперішній міністр хліборобства, сен. Кеель і сен. Акрі Роа.

БРОДІЙ НА АВДІЄНЦІЇ В РЕГЕНТА ГОРТІЯ

БУДАПЕШТ, ПАТ. „Уй Мадяршаґ" повідомляє, що регент Горті приняв на авдієнції пів години у справі Бродія, з яким розмовляв пів години у справах прилучення Карпатської України до Мадярщини.

Переборщені воєнні алярми.

Львів, 25. березня 1939.

„Від вересня минулого року не було такої напруженої міжнародньої ситуації, як тепер" — гукає ціла світова преса. Від вересня минулого року не було таких голосних алярмів. Правду кажучи, то у вересні було навіть ліпше, бож тоді п. Чемберлен увесь був пройнятий миротворним духом та хотів найбільш рішучими методами доказати правому крилові своєї партії (Іден, Черчіль) і ліберально-робітничій опозиції, що таки порозуміння з німцями можливе. Тимчасом тепер той сам п. Чемберлен примушений рятуватись у прилюдній опінії гострими протинімецькими промовами, а його міністр закордонних справ Галіфакс признає отверто деяку правду згаданій опозиції. А проте гадаємо, що теперішні воєнні алярми — таксамо як тодішні— сильно переборщені. Очевидно, такий погляд не випливає з власного бажання, бо українськими бажаннями ми взагалі ніколи не кермувались при оцінці міжнародньої ситуації. Нашу думку спіраємо на холодній аналізі відносин та на підсумках останніх відомостей.

Аргументи за тим, що війни ще довго не буде (це не значить, що її не буде взагалі, бо тоді припинилась би історія світа, яка є історією мирових договорів та воєн!) — вичислимо у трьох точках:

1) Страх перед війною.

Дошукуючися глибокого сенсу у тому рідкому в історії світа явищі, що динаміка німецького наступу не викликує ніякого спротиву, немов спаралїжовані осередки людської волі, — автор перед. статті у передучорашньому ч. „Діла" („Мораль чи сила") добачував розгадку цієї тайни у заломанні тих моральних чи радше псевдо-моральних підстав, на яких досі спирався устрій Европи. Нам здається, що це явище можна пояснити ще трохи інакше та трохи простіше. Кажемо: держави, пройняті динамічною експансивністю, тому не стрічають на свому переможному шляху поважного спротиву, бо всі европейські держави бояться війни. Страх перед війною такий величезний, що ті, від яких залежить віддати перший стріл — так довго надумуються, аж поки можуть з полекшею відітхнути, що стріляти нема вже властиво сенсу, бо і так воно вже нікому непотрібне. Свідомість, що нова війна не була б зльокалізована, тільки знову поширилась би на цілий світ та охопила б може більше держав та народів ніж у рр. 1914-18, є найбільшим гамульцем для всякого войовничого настрою. Зрештою — настрій настроєм, а відповідальність за десятки мілїонів людських жертв і таку руїну, яку годі собі нині уявити — річ цілком інша. І тому найбільше обурення, найпалкіші промови, оклики і поклики зупиняються у моменті, коли треба сказати слово „війна".

Нема ніякого сумніву, що війни не хоче також Німеччина й Італія: у тих державах панує однаковий острах мас перед воєнним зударом, як у державах західної демократії, дарма, що італійці та німці безумовно пройняті нині більш військовим духом, ніж інші народи, та мають ту психольогічну підставу певніше і сміливіше дивитися в очі воєнній небезпеці, яку дає — могутня армія і фльота, прецизно розбудована сітка комунікаційних шляхів, літами приготовлювані запаси консерв, — но і та ціла релігія місійного призначення нації, що нею овіяний італійсько-німецький націоналізм. Всеодно загал і тих народів — не тужить за війною, — вірить у геніяльний талант своїх національних вождів, іде здисципліновано і на війну (Абісинія, Еспанія), але воліє бачити приріст державної території — без війни. Нема ніякого сумніву, що вселагальний страх перед війною є одним із тих чинників, що його поважно бере під увагу та використовує у своїй практичній роботі міжнародня дипльоматія наших часів.

2) Нема кому воювати.

Ці три слова можуть видаватися смішними ча таї ґіґантичного збросння всіх народів світа, бо — мовляв — можна б з більшим правом сказати: „нема кому зберігати мир". А все ж у тому парадоксі — суща політична правда. Коли кажемо „війна", то перше питання, яке насуваєтьси, звучить: „хто з ким?" При нинішньому укладі міжнародніх сил знаємо напевне, що по одному боці стояли б „держави трикутника" — Німеччина, Італія, Японія. Коли ж хтось поспішився би з відповідлю, що по другому боці станув би „весь світ", — то така відповідь була б таки мабуть надто поквапна і непередумана. Бо нинішня міжнародня ситуація саме тому така складна, що осі Берлін-Рим можна протиставити напевне тільки вісь Париж-Льондон. Як важко до тієї осі дочіпити ще якихось 100%-во певних союзників — вказує на це фіяско останньої англійської спроби саме змонтувати такий „одностайний" протинімецький фронт „усіх загрожених німецькою експанзією".

Фіяско тієї акції не підлягає вже сумніву. Передусім Румунія, в якої обороні ніби монтувався той бльок — воліла мерщій підписати з Німеччиною торговельний договір, який — віддаючи 95% експорту збіжжя і нафти Німеччині, створюючи окремі смуги безмитного перевозу та одночасно узалежнюючи стан свого озброєння виключно від достав німецької вже фабрики Шкоди — фактично узалежнив Румунію зовсім і політично від III. Німеччини. Друга держава, яку називали у тому списі здогадних спільників протинімецького бльоку — Литва — віддавши Німеччині „добровільно" Мемель — узалежнена таксамо від німців і на ніяку протинімецьку комбінацію вже не піде. Малі держави — Бельгія, Голяндія, Швайцарія — входили б у гру, не як партнери, тільки як клієнти, себто вони не помагали б воювати, а їх треба би боронити. Щодо Голяндії — то появились поголоски, що частина її (флямандці) може навіть і воліла б німецький протекторат, а Бельгія підписала з Німеччиною договір про невтральність і так пильно тримається його, що буцім то здвигнула форти і на французькому кордоні. Югославія має нині гіршу стратегічну ситуацію, ніж її мала Сербія у 1914. році, бо під боком має ворожу Італію, яка вже вислала десант до Альбанії, що є її фактичним васалем. Знову географічне положення Польщі, яка лежить між Німеччиною та Совітами, диктує їй голосніше, ніж раніш, формулу невтральности.

Залишаються — Совіти. І тут найбільша заковика: конечність притягнути Совіти до бльоку проти німців, себто тісно військово-політично кооперувати з Совітами — це безумовно одна з тих причин, які казали Чемберленові проголосити, що Анґлія не хоче творити поділу Европи на два ідеольогічні бльоки. Це був той відворот англійської дипльоматії, який завершується поворотом англійського амбасадора Гендерсона до Берліна.

3) Совіти.

Залишити Совіти поза обсягом воєнних комбінацій — неможливо. Совіти можуть належати або до нового політичного Рапалла, себто стояти по стороні Німеччини, або воювати проти Німеччини. Резолюції останньої великої Фашистівської Ради з гострими протибольшевицькими нотками та кампанія німецької преси не залишають сумніву, що — бодай покищо — здогади про можливість реактивації рапальського союзу — це панікерські сплітки ласої на сензації преси. Втягати Совіти знову у міжнародню співпрацю з демократичними державами, допускати їх до впливу після їх провалу в Еспанії, приймати їх до воєнного бльоку з тим, щоб вони мали право — йдучи „на поміч" загроженим сусідам (Румунії, Польщі, балтійським державам), вступати на їх територію — це неменше ризико, ніж годитися на німецький „протекторат". Кликати на поміч Совіти — це так, якби кіт на поміч перед вовком кликав пса або мисливий утікаючи перед львом, кидався в обійми тигра.

Єдина підстава кожного союзу це: 1) віра в чесність союзника і 2) обосторонна практична вартість союзу. Що вартний союз з державою, щодо якої не можна мати віри, що вона з закінченням воєнних акцій відкликала б з чужої території свої війська? Тимчасом не тільки такої віри не можна мати щодо Совітів, але навпаки можна твердити з глибоким переконанням, що вони того не зробили б.

*

Нині все ще багато у світі воєнного шуму. Але і той шум вже слабший, ніж був тому днів 10. Погрози війною зводяться щораз більше до погроз економічних санкцій та т. зв. морального натиску. Досвід зі зорганізованими економічними санкціями супроти Італії підчас абісинської війни доказав, що така акція на довгу мету неможлива. А моральні санкції тривають тільки так довго, як довго комусь вигідно поликуватися на мораль.

Не вірили ми у швидку війну у вересні минулого року, не віримо у неї і тепер. **Ів.**

Три історичні дні Хусту.

„Ноес Вінер Таґблят" приносить дня 23. ц. м. статтю від власного кореспондента Вальтера Габіґера під заголовком „Республика, що істнувала 24 години. — Політична драма Карпатської України". Стаття писана з Хусту й попереджена загальними міркуваннями про політичні причини, що довели до безвихідного становища Карпатської України, а потім у формі денника маємо враження дописувача від 15. до 17. березня.

Від хвилини, читаємо там, коли залежність від Праги і звязані з цим конфлікти, як теж подвійний напрямок карп.-української політики (поміркована становище уряду і радикальна рішучість національної партії з напів мілітарною організацією січовиків) стали безпредметові, залишилися тільки три можливості: піддатися Мадярщині, або незалежність, або геройська смерть Оця нерішучість залишилась аж до останньої години і на питання прийшла мовчазна відповідь, коли ввійшли мадярські війська... Все залежало від розвитку подій у Словаччині. Не вважаючи на ріжні умовини загально-світової політики, що за той час виринули, в Хусті все ще чіплялися факту рішення з Мінхену; а проте за той час у світі загальне становище обернулося на кілька ступнів. Події йшли до своєї розвязки з години на годину. Рідко коли, здається, стало одно місце таким горячим пунктом зудару долі у трьох чи чотирьох днях, як Хуст від 14. березня цього року, не кажучи вже про незвичайне політичне тло, яке прибрала оця імпровізована столиця за короткий час свого існування.

ОЗБРОЮЮТЬ І РОЗЗБРОЮЮТЬ.

Мадяри зосередили війська на кордоні, приготовлені, щоб перейти його. **Вночі з 13. на 14.** березня український уряд видав наказ, що чеська жандармерія має видати зброю січовикам. Це і сталося, але годину пізніше прийшов від чехів знову наказ розброїти „Січ". Тоді прийшло до бою між січовиками й жандармерією і покликали військо. Отак чеська військова команда запанувала ще на один день над Хустом. Але вночі прийшла нова скора зміна: Словаччина стала незалежною, внаслідок чого і Карпатська Україна проголосила свою незалежність та створила новий одноцільний уряд. Миттю Хуст набрав національного українського характеру. З чеського дня залишилося тільки сто двацять убитих і ранених...

15. березня. — Зранку можна було бачити, як відступає чеське військо. З усіх домів виввали жовто-блакитні прапори. „Січ" знову чалась зброєю і виконувала жандармську службу. Хто не мав блакитного однострою, той носив на руці жовто-блакитну стяжку. На середині головної вулиці юнаки з німецької партії зі свастикою на перевязці стежили за порядком. Багато чужинців досвітком виїхали поквапно на румунську границю. Я єдиний чужинець-журналіст залишився до кінця трагедії в Хусті і я був єдиний не-українець, що брав участь у памятному першому й останньому засіданні карпато-українського сойму.

ЗАСІДАННЯ СОЙМУ.

Найближча зміна прийшла вже того самого дня. Тоді як з одного боку українська незалежність зміцнилася негайно скликанням сойму і подекуди законною основою, над небом знов Мадярщини зачали збиратися хмари і над вибраним соймом нависла хмара, що віщувала бурю: це було мадярське ультиматум і піхід мадярських військ. Ситуація змінялася з години на годину. Становище було таке непевне, що ніхто йому не довіряв. В год. 4-тій без усякого церемоніялу з усіма ознаками поспіху зібрався сойм у руханковій салі гімназії і проголосив край самостійною республикою з офіціяльною назвою „Карпатська Україна" із теперішнім краєвим гербом поруч гербу Великої України. На високій трибуні, над якою здіймалася друга дерев'яна, покритій червоним полотном, уряд зайняв місце. На стіні висів герб з медведем. Стіни були прибрані національними барвами. Після першого установчого засідання сойму відбулося зараз чергових пять інших, на яких прийняли всі основні точки конституції. Промовців переривали часто голосні оплески „Слава Україні".

ВІДДІЛИ, ЩО ПІШЛИ НА СМЕРТЬ.

Один із промовців сказав: „Якщо навіть ця наша держава триватиме коротко, то все ж вона

земля залишиться українською землею". Батько одного молодого американця, який день передтим згинув у бою в Хусті, сфільмував це засідання сойму. (Мова тут про К. Лисюка. — Ред.). В соймі співали два рази поважно-сумовитий український гимн.

Потім увагу всіх приковував похід мадярських військ: Чи „Січ" утримається чи ні? Чи підмога прийде? Севлюш утрачений і знову здобутий!

Невпинно йшли нові відділи в напрямі Севлюшу, самі молоді хлопці, багато студентів, які перший раз мали зброю в руках, в конечности озброєні, без військового вишколу, але охоплені непохитним фанатизмом та почуттям безвихідного положення. Я знав багато з них. **вони всі згинули.**

Це була трагічна остання фаза кількамісячного руху, який тут пустив своє коріння.

Дня 16. березня мадярські звідомлення принесли вістки, що доля Карпатської України в Мадярщині вирішена і що мадяри займають цей край. При мирному вирішенні справи Мадярщина була готова зліквідувати проблему безкровно, дозволити українським військам без перешкод розійтись і дати русинам автономію. Прості люди казали, що вони жили під такими ріжними урядами, що їм байдуже хто прийде, тільки, щоб мали спокій бо вони володіють таксамо добре українською, чеською, російською і мадярською мовою. Це просте населення не мало зрозуміння для національних боїв.

ВІЗД МАДЯРІВ.

Але тут упала нагло вістка: „Приходять мадяри". Ще одне останнє питання: Чи правильні мадярські відділи, чи терористи? Ми побачили перші мадярські відділи на роверах. Вони їхали повільно і спокійно. Деякі вояки курили. Ледви проїхало пятьох до десятьох мадярів, ледви ми переконалися, що то дійсно мадяри, як уже хтось вивісив мадярський прапор. **Це жиди, власники каварні і готелю так поспішились.** Вони мали на складі всі прапори і на все були приготовані.

Помалу їхали мадярські роверисти, потім піхота, вантажні авта. З маґістрату майнув білий прапор, задзвонили дзвони. В четвертій годині пополудні, точно 24 години після того, як Карпатська Україна стала самостійною республикою.

Щораз то більше йшло війська, панцирних возів, кінноти, авт. У маґістраті владу передали мадярам. Всюди чути було мадярську мову. Але настрій був неспокійний. Всі були перелякані і непевні себе. Мадяри роздали цивільним кріси і набої. Прийшов вечір, ніч, а світла не було. Вечір у ресторанах було інше „товариство". Ані одного давнього обличчя. На кожному столі мадярська хоругровка. **Власник ресторану, жид, — гарячково послугував усім мадярам і низько кланявся.**

Ніч минула спокійно. Чути було тільки, як машерували ввесь час війська. Але зранку мадяри робили ревізії й **арештували багато політично-підозрілих осіб.**

17. березня. Оживлене мадярське життя. Українські вивіски усунені з домів. Все українське замкнене. В ресторані навіть спис страв тільки мадярський. Замість портретів Волошина всюди портрети Гортія. Ніхто не говорить по українськи. **Хто не вмів говорити по мадярськи, або по німецьки, не відважився відозватись по українськи.**

ВДОВОЛЕНІ ЖИДИ.

Але жиди робили веселі міни, бо з мадярським військом прийшов інтерес. — „Тепер ми тут — говорили вони — дякувати Богові звільнені від українського панування. Русини стали знову русинами або малоросами, якими були, а Карпатська Україна знову буде зватися „Подкарпатською Русею". При похороні поляглих мадярів вчали пополудні останні українські стріли. На них відповіли мадярським та „малоросійським гимном" („Подкарпатскії русини". — Ред.).

Так виглядає калейдоскоп перемішаного населення прикордонної смуги, зденаціоналізованого і знижілленого. Передучора тут панували чехи та їх прихильники, вчора тут всі кричали „Слава Україні" і вивішували український прапор. Сьогодні тут все мадярське. Жидам не залежить на національних справах. Головна річ — добити інтереси.

А „Русини"? Це примітивний нарід селянський, який двацять літ держали чехи та жиди на примітивному рівні. Вони не зворушувались останніми подіями, які їх мало цікавили. Вони ходять далі на базар продавати жидам свої товари, та діставати за те жидівську тандиту. Їх національна свідомість прибита. Їм бракує тої інтеліґенції, що творить атмосферу політичних ідей. Ще там у Карпатах, де живе гарне племя гуцулів, що має український промисл з барвистими вишивками, в **Рахові і Ясіні, там ще в горах ідуть бої. Там кінчається українська боротьба за волю.**

Оце були три акти політичної драми Карпатської України, яка так бистро йшла до кінця, освітлена сяйвом великих подій, і яка мала риси героїчної величі. Епізод на марґінесі сучасної політики".

Ми передали переклад цієї статті майже дослівно, без істотних скорочень, уважаючи, що наші читачі самі зроблять собі відповідні поправки там, де чужинець, що не знає ні нашої історії, ні мови, ні обставин, робить загальні висновки, відповідно до власних поглядів і настроїв. Знаємо, що вояки вміють підчас війни вмирати на полі бою з обовязку. Але не знаємо випадків геройської смерти без національної свідомости, головно, коли хтось приймає її тоді, коли може її оминути, погодившися з „доконаним фактом".

З польської преси.

Чи буде зміна у внутрішній політиці Польщі?

Польські опозиційні партії від довшого часу намагаються використати всяку нагоду, щоб довести до зміни „системи" у внутрішній політиці Польщі, яку вони з засадничих мотивів поборюють та їй протиставляться. У цьому змаганні дійти до участи у владі вони, ті опозиційні партії, не тільки хапаються за всяку нагоду, що її створюють обективні обставини, але й вяжуть всякі надії з таким чи іншим виступом того чи іншого політичного діяча з теперішніх проурядових кол чи таки представника уряду. Памятаємо, які надії на зміну серед опозиційних партій викликала була відома катовицька промова віцепреміера Квятковського. А потім розвязання сойму і заповідь президента держави щодо виборчої ординації. І вкінці промова президента Мосціцького з нагоди імянин маршала Пілсудського. Цей останній момент тісно звязаний з міжнародньою ситуацією, яка витворилася після останніх ходів канцлера Гітлера.

Польські опозиційна партії прийшли до переконання — при цьому не можна заперечити їх ширости у турботі за добро держави —, що саме тепер найкраща нагода до зміни нестерпного для них внутрішньо-політичного стану. Всі три поважні опозиційні партії — Стронніцтво Людове, Стронніцтво Народове, ППС — перевели відповідні ухвали. Головний Виконавчий Комітет Стронніцтва Людового вирішив звернутися до президента держави, щоб: 1. **покликав уряд народнього довіря.** 2. уможливив усім польським партіям співпрацю над скріпленням безпеки краю і дав змогу нести відповідальність за дальший розвиток подій. Стронніцтво Народове у відповідних ухвалах ствердило необхідність сперти закордонну політику на **свідомій співучасті цілого народу** і на його зорганізованій волі. Одночасно Стронніцтво Народове ствердило необхідність „перевести такі зміни в польській політиці та в системі влади, що визволили би прилушену досі енергію народу і дозволили би йому взяти повну відповідальність за долю держави." Вкінці ППС ухвалою свого Головного Виконавчого Комітету домагається зміни теперішньої системи влади. Лідер соціялістів М. Недзялковський так пише про це у **„Роботніку"** (ч. 84 з 24-го березня ц. р.) у статті п. н. „Роззвуки":

„Загальне положення вимагає, щоб Польща вийшла поза рямки системи. Бо не можна спирати долі батьківщини на одному політичному таборі, ще нескристалізованому, хиткому ідейно, що вагається та.., обтяжених вагою багатьох помилок, очевидних для цілої польської опінії, якщо і не для опінії власних прихильників.

„Не домагаємося коаліційного уряду у значінні уряду представників партій чи політичних таборів. Хочемо уряду „національної оборони" чи „народнього довіря", як хто волить, — тобто уряду, якого особистий склад і якого плян праці буде закликом до цілого краю, не до одного табору.

„Це не є ніяка наша „умовина". Це сформулування потреби держави. Не внаслідок „паніки". „Паніки" не відчуваємо і не бачимо необхідности, щоб „вибухали" чиїнебудь нерви. Але нема змислу ховати голову в пісок по струсиному звичаю і вдавати, що „все в найкращому порядку".

„Справа зміни виборчої ординації і нових виборів — це не значить, що ми „гонимось за мандатами" посольськими і сенаторськими. Зміна парляменту — це справа створення національного представництва всіх живих сил у краю, це справа виховання в масах почуття безпосередньої відповідальности за справу оборони і за шляхи дальшого розвитку Річипосполитої. Хто цьому перешкоджує, — той робить конвду не „партійництву" — тільки Польщі."

Краківський клерикальний **„Глос Народу"** у звязку з внутрішньо-політичною ситуацією **у Польщі пише:**

„Особливе значіння має внутрішне положення. З цього огляду разом з усією здоровою опінією витаємо резолюції Головного Виконавчого Комітету Стронництва Людового й управи „Стронництва Праци“. Їх характеризує патріотизм і розсудок. Їх головний змисл полягає на заклику до президента держави, щоб покликав „уряд народнього довіря“. Це найважніше й найціннїше в тих резолюціях.

„Уряд, що має перевести нарід через важкі історичні хвилини, повинен бути збором людей, до яких увесь нарід має довіря. Це не може бути уряд звязаний з одною політичною партією — це перетинало би йому шляхи до умів та сердець великої частини громадян. Уряд народнього довіря — то уряд широкої коаліції партій. Ставимо цю справу твердо і ясно. У таких, як теперішня, хвилинах нема місця на недоговорення.

„Уряд народнього довіря, то — далі — збір одиниць, що не скомпромітувалися браком дару передбачування, але доказали, що вміють дивитися у майбутнє. Тільки такі політики здобудуть довіря громадянства і належний послух серед громадян.“

На маргінесі тих слів консервативний „Час“ пише:

„Маємо деякі застереження щодо концепції уряду коаліції партій. У нашому переконанні суттю „уряду народнього довіря“ повинно бути не те, що в ньому будуть репрезентовані всі партії, але те, що це буде уряд, складений з людей, які тішаться загальним авторитетом.“

А в спеціяльній статті про необхідність національної консолідації „Час“ пише:

„Сьогодні не пора на односторонню клясифікацію людей з погляду на їх групову приналежність, не пора на зарозумілість ані на іронію... Можемо і почуваємося до обовязку віддзеркалити можливо найвірніше настрої та вижидання громадянства. А вони безсумнїви виявляються в тому, що саме теперішню хвилину, коли уладність і політичну дисципліну накидають зовнішні події, треба використати в тому напрямі, щоб приспішити справу національного обеднання.“

І саме на цьому тлі виринули оті „роззвуки“, що про них пише М. Недзялковський. „Роззвуки“ між опозиційними партіями й Озоном. **„Газета Польська“** (ч. 82 з 23-го березня ц. р.) написала (стаття підписана з. с.):

„В останніх днях відізвалася низка голосів, що домагаються зробити висновки з небезпек, які могли би загрозити нашій державі ззовні. З одного боку впали голоси, які домагаються відповіди на питання, що наш уряд думає зробити, щоб скріпити морально й матеріяльно державу, з інших боків сформульовано заклики „всіх поляків до скупчення, до готовости посвятитися для добра і величі батьківщини“, вкінці інші кола почали накликувати до створення уряду „національної оборони“...

„Уряд національної оборони в найширшому значінні цього слова, тобто ерархічний, сильний державний лад і організацію громадянства, що служить тій самій засаді оборонности, маємо і консеквентно розвиваємо від давна.“

Таким чином озонівський офіціоз стверджує, що коли йде про внутрішню політику, то все в порядку і ніякі зміни непотрібні й недоцільні. Львівський озонівський **„Дзєннік Польскі“** (ч. 84 з 26-го березня ц. р.) підкреслює це у категоричній формі:

„Не хочемо ніяких „ухвал“ з партійних конвектиклів, ніяких „змін“ у переломових хвилинах, ніяких „виборчих урн“, коли в серцях і душах поляків треба розпалити вогні гарту і запалу, єдности і послуху для вожда. Освідомім собі у цьому моменті вкваївку відповника Польщі: „В руках головного вожда лежить доля держави“ — і зберімся при ньому. Від нього чекаємо наказів. А все, що „ухвалюють“ інші — це попросту неважне. І промине з вітром.“

Так виглядає сьогодні справа польської національної консолідації у віддзеркаленні польської преси.

Нема ніяких переговорів між Бурґосом і Валенсією.

ОФІЦІЙНЕ ДЕМЕНТІ.

БУРҐОС. Райтер. Офіційно рішуче заперечують вістку, немовби до Бурґосу приїхали представники мадридської ради народньої оборони та немовби йшли переговори про капітуляцію Мадриду.

ГЕН. ФРАНКО ДОМАГАЄТЬСЯ КАПІТУЛЯЦІЇ МАДРИДУ ДО 48-ОХ ГОДИН?

РИМ. ПАТ. Бурґоські кореспонденти італійських часописів згадують про здементування поголосок про переговори в Бурґосі, але повторюють вістку, що ген. Франко поставив мадридським представникам вимогу капітуляції Мадриду до 48-ох годин; якщо Мадрид не піддасться, пічнеться національна офензива.

Представники червоного уряду вернулися до Мадриду. В Бурґосі сподіються, що ворог погодиться на капітуляцію столиці.

СТАНОВИЩЕ НАЦІОНАЛЬНОГО УРЯДУ.

БУРҐОС. Авас повідомляє, що ген. Франко вже зясував умовини. Від відповіди мадридської ради народньої оборони залежить, чи дійде до замирення, чи пічнеться національна офензива.

У національних колах підкреслюють, що:

1) Національний уряд не дав ніякої ініціятиви до переговорів.

2) Національна офензива зовсім приготована, вона дає вигляди на скору перемогу. Національному урядові не залежить на тім, щоб війна, яка вже триває майже три роки, скінчилася на кілька днів скорше.

3) Мадридські представники не викликують довіря, бо невідомо, чи ціла червона Еспанія визнає владу мадридського уряду.

ЕСПАНСЬКИЙ АМБАСАДОР У ПАРИЖІ.

В суботу вечором приїздить до Парижа амбасадор національної Еспанії Лекерка. Радник амбасади дель Кастільйо організує бюра амбасади від двох днів.

БРИТІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР ІДЕ ДО БУРҐОСУ.

В половині найближчого тижня виїде з Льондону до Бурґосу новий британський амбасадор сер Морріс Петерсон.

Загальні Збори Центробанку.

40 ЛІТ МУРАВЛИНОЇ УСПІШНОЇ ПРАЦІ.

В суботу 25. ц. м. відбулися в домівці „Молодої Громади“ Загальні Збори центральної установи української кредитової кооперації Центробанку, який завершив у минулому році 40 літ своєї муравлиної та успішної праці. Збори відкрив і ними проводив голова Надзірної Ради Центробанку **д-р М. Волошин**. Секретарювали пп. **м-р Е. Жизневський** і **д-р Дудикевич**. На вступі предсідник згадав про бл. памяти члена Н. Р. д-ра Л. Кульчицького, якого память вшанували збори повстанням з місць. Вшанували теж збори трагічні жертви минулих днів у Карпатській Україні.

На Зборах було присутніх 70 представників із краю, які заступали 74 Українбанки, чи інші кредитові установи.

Звідомлення з діяльности Центробанку склав начальний директор, президент **д-р Кость Левицький**. Діяльність кредитової централі в його звідомленні виглядала так:

„Минуло сорок літ, як Центробанк почав орґанізувати український кооперативний кредит“. Центробанк вийшов із „Краєвого Союзу Кредитового“, який основано в 1898 р., який поклав собі за мету: закладати українські кооперативи, давати їм потрібні кредити і контролювати їх працю та при тому також дбати про кредити для наших громадян (хліборобів), щоб вони позбувалися лихварських довгів і набували землю з парцеляцій...

Із „Краєвого Союзу Кредитового“ вийшов в 1904 р.: Краєвий Ревізійний Союз, теперішній: Ревізійний Союз Українських Кооператив; відтіль вийшла теж думка, щоб заложити у Львові: Краєве Товариство **„Сільський Господар“**, започатковане в Олеську, щоб доповнювати роботу української кооперації.

В останньому році перед світовою війною, значить до 1913 р. зорганізував „Краєвий Союз Кредитовий“: 427 українських кооператив та зібрав членськими уділами: 1,053.363 австрійських корон, на вкладках ощадности: 1,706.199 австрійських корон, та дав кредитів в тому році на 4,264.405 австрійських корон.

Світова війна й повоєнні двократні девалюації зруйнували нашу кредитову кооперацію так, що по 1924 р., коли настала стабілізація державної валюти в Польщі, можна було відбудовувати „Краєвий Союз Кредитовий“ і його підбудову: кредитові кооперативи в краю. В мережі розбудови нашої української кооперації по світовій війні, перетворено „Краєвий Союз Кредитовий“ на **„Центральний Кооперативний Банк“**, що мав стати центральною кооперативною касою для українських кооператив усіх родів.

Центробанкові припало незвичайно важке завдання: скріплювати себе, відбудовувати давню кредитову кооперацію, як також нав'язувати нові кредитові звязки з українськими кооперативами інших родів, які здебільша саме по світовій війні повставали і розроблялись.

І на тому шляху стрічав Центробанк дальші перешкоди, як несподіване заломання курсу американського доляра, що став був другою валютою в Польщі, та господарська криза, що спричинила невиплатність більшичих довгів, що відбилося на кредитовій кооперації і посередньо на Центробанку. Те все треба було власними силами перебути і розважним та ощадним веденням управи Центробанку довести до того стану, який дає **сороковий діловий рік** Центробанку: **1938.** Той рік приніс не тільки справжне закріплення грошевих звязків оборотових зі всіми українськими союзними кооперативами, але теж поглиблення діяльности кредиту й ощадности та усправнення у банковому діловодстві. Отже **обороти** Центробанку у 1938 р. дійшли до суми: 70.436.221.48 зол. **Запасні фонди** осягнули суму: 320.981.40 зол. **Членські уділи** збільшилися до суми: 323.545.49 зол. зі станом членів: 1889, — з того кооператив: 1.732 та 157 правних і фізичних осіб.

В 1938 р. дійшли **ощадности**, зложені в Центробанку до суми: 2,162.567.87 золотих, — а саме на 2.765 вкладкових книжочках і 56 контах біжучих рахунків. До того дрібна ощадність на фонд господарської розбудови принесла: 111.214.84 золотих, так, що разом льокати ощадности в Центробанку осягнули суму 2,273.782.71 зол. Банкові кредити станули на сумі: 891.851.62 золотих. Виплачені кредити дійшли до суми: 2,743.610.90 зол. Нерухомости дають суму: 551.518.79 зол., білянсова сума активу: 3,858.611.87 зол.

З рахунку страт і зисків виходить білянсова **надвишка** у квоті: **8.163.18 золотих.**

Після звідомлення з діяльности Центробанку звіти подали о. крилошанин **Д. Лопатинський**, як голова Контрольної Комісії, дир. Мудрик від контрольного виділу Надзірної Ради та інсп. **Дуткевич** від РСУК-у.

У дискусії, яка здебільша відбігала від теми нарад, значить від дискусії над діяльністю і торкалася справ Українбанків та їх праці в терені, говорили:

Д-р Сендецький торкнувся справи конверсії позичок, інж. **Винницький** говорив про обнижку відсотків, дир. **Луцький О.** про потребу пристосувати кредити до потреб сільського продуцента та про напрямні кредитової кооперації, дир. **Кметь**, дир. **Сендецький** (удруге) й **інж. Темник.**

Усім, що забирали слово в дискусії відповів дир. Кузик, який заявив, що Централбанк віде в цьому році назустріч потребам Українбанків, щоб їх зміцнити.

По ухваленні абсолюторії, буджетового прелімінара на 1939 р. і розділу дивіденд, Збори приступили до останньої точки нарад, а саме до вибору нових членів Надзірної Ради на місце тих, яких вильосовано. Збори одноголосно вибрали тих самих членів: д-ра Блажкевича, дир. Коренця, дир. Шепаровича, дир. Колтунюка. Як заступників вибрано пп. Темника Івана, Кохана Вол., Олексюка Івана, Мельниковича Осипа і Грещака Івана.

При кінці дир. Кузик звернувся до представників із краю, щоб вони використали свій вплив та боролися з неоправданим і крайне шкідливим поширюванням дефетизму і пригноблення. Щож торкається теперішньої ситуації, то Українбанкам не вільно переставати виплачувати позички, бо це головне завдання кредитової кооперації. Та одночасно кредитові кооперативи повинні мати найменше 12 відс. поготівля фондів, щоб вкладчикам завсіди можна було виплачувати їх вклади. На цьому закінчилися Загальні Збори Центробанку, які мали зовсім діловий і поважний характер.

—o—

Німецька преса про Карпатську Україну.

Берлінський місячник „Остевропа" за лютий приніс дуже багату в джерельний матеріял статтю Т. Адамчика п. н. „Пробудження національної свідомости", яку треба вважати співзвучним висловом обєктивного зацікавлення Німеччини Карпатською Україною. За останні два тижні є більше таких парадоксів у німецькій пресі. Напр. „Дойтше Альгемайне Цайтунг" з 16. III. принесла ще була в економічній частині статтю про німецько-українські господарські можливости — тоді, коли решта преси й сама „ДАЦ" у своїй політичній частині віддавала вже Карпатську Україну мадярам. Господарського редактора „Д. А. Ц.", видно, не вчас була засягла нова пропагандивна лінія...

Провінційна німецька преса пише загалом більше й тепліше про героїчну боротьбу Карпатської України. Подає імена, як Клемпуш, Роман, Білей, Єфремів. Стверджує, що під Хустом упало 100 мадярів і що Севлюш переходив тричі з рук до рук.

Найбільше неприязним поступком німецької преси є те, що вона не подала факту проголошення самостійности Карпатської України й уповні промовчала, що карпатоукраїнський уряд звертався за поміччю та протекторатом до Німеччини. (УПС).

ПРХАЛЯ ВІДДАВСЯ ДО ДИСПОЗИЦІЇ НІМЕЦЬКОЇ ВЛАДИ.

Як подає „Ді Цайт", ген. Прхаля, який перебуває тепер у Новій Всі на Спиші, віддався до диспозиції німецької військової влади. Прхаля уродився в Остраві та покінчив німецьку ґімназію у Фридку.

СССР ЗІРВЕ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР З НІМЕЧЧИНОЮ?

Деякі часописи подають поголоску, що СССР хоче зірвати торговельний договір, недавно заключений з Німеччиною. Цей крок мав би бути консеквенцією факту, що СССР виявив готовість прилучитися до спільної декларації, яку приготовлює британійський уряд.

—o—

25,000.000 ФУНТІВ НА ПРОТИЛЕТУНСЬКУ ОБОРОНУ АНҐЛІЇ.

У Льондоні зголошено прелімінар буджету міністерства цивільної оборони, що передбачує 25,000.000 фунтів на протилетунську оборону. З того 8,000.000 передбачено на закупно сталевих схоронищ для приватних домів і 9,000.000 на будову схоронищ у будинках публичного вжитку.

—o—

ІТАЛІЙЦІ ВИЇЗДЯТЬ З ТУНІСУ.

ТУНІС. ПАТ. Від минулого тижня італійський консулят орґанізує масовий виїзд італійців з Тунісу. У пятницю виїхало до Італії 600 італійських громадян, здебільша безробітних. Разом коло 4.000 італійських родин, себто 25.000 осіб хоче виїхати з Тунісу.

—o—

33 ВАҐОНИ ЧЕСЬКОГО ВОЄННОГО МАТЕРІЯЛУ ДЛЯ РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ. ПАТ. В пятницю приїхали до Букарешту 33 ваґони з воєнним матеріялом виробу фабрики Шкоди.

—o—

СПРАВА ТУНЕЛЮ МІЖ АНҐЛІЄЮ ТА ФРАНЦІЄЮ.

ПАРИЖ. ПАТ. Париська міська рада звернулася до уряду з проханням, щоб він знову піддав студіям проект тунелю, який получив би Францію з Анґлією попід канал Ля Манш та щоб якнайскорше приступив до здійснення того проекту.

ТУРЕЦЬКО-БОЛГАРСЬКЕ ЗБЛИЖЕННЯ.

ЦАРГОРОД. ПАТ. Як виходить з голосів турецької преси та з турецького урядового комунікату, розмови між турецьким урядом та болгарським премієром довели до дальшого затіснення взаємин між обома краями. Ті розмови мабуть причиняться також до зближення Болгарії до балканської антанти, зокрема з огляду на теперішню ситуацію в Середущій Европі.

Совітська преса про прилучення Клайпеди до Німеччини.

МОСКВА. АТЕ. „Правда" й „Ізвестія" називають прилучення Клайпеди до Німеччини „новим актом німецької агресії" та натякають, що ця подія загрожує совітські інтереси над Балтійським Морем. Совітська преса атакує гостро Анґлію і Францію, які допустили до розросту могутньости Німеччини; становища СССР московська преса не зясовує.

АРЕШТУВАННЯ СЕРЕД КЛАЙПЕДСЬКИХ ЛИТОВЦІВ.

КЛАЙПЕДА. ПАТ. Агенти Ґештапо переводять арештування серед членів „комітету малої Литви", які у 1923. р. причинилися до того, що Клайпеду прилучено до Литви і які залишились у Клайпеді. Серед арештованих є кількох визначних діячів.

ПРИВЕРНЕНО ТЕЛЕҐРАФІЧНУ І ТЕЛЕФОНІЧНУ СПОЛУКУ МІЖ КОВНОМ І КЛАЙПЕДОЮ.

КОВНО. АТЕ. Між Ковном і Клайпедою привернено нормальну телефонічну і телеґрафічну комунікацію. Користає з неї дуже багато осіб, які інформуються про долю своїх свояків з Клайпеди.

Німеччина не заключила військового союзу з Японією.

БЕРЛІН. АТЕ. Німецькі міродатні кола катеґорично дементують поголоску, немовби заключено німецько-японський військовий союз.

Мадяри таки дальше йдуть у глибину Словаччини.

ПОВІТРЯНІ БОЇ.

У пресі появились поголоски, що — не зважаючи на вістку про мадярський відворот — мадярський наступ іде дальше. Мадяри окупували Михайлівці, де дійшло до повітряної битви, в якій узяло участь 17 літаків. Обі сторони втратили по 4 апарати. У пятницю мадяри удадили два летунські рейди у глибину Словаччини.

Словацьке міністерство оборони ствердило в комунікаті, що йдуть завзяті бої та що мадярські літаки збомбардували кілька словацьких міст. Кілько жертв — невідомо.

У Братиславі поденервування; бояться наліту. Уряд радить перманентно і вислав ще один протест до Будапешту.

СЛОВАЧЧИНА НЕ ДОПУСКАЄ ДИСКУСІЇ НАД КОРДОНОМ.

БРАТИСЛАВА. ПАТ. Словацька рада міністрів одноголосно відкинула мадярську пропозицію мішаної комісії, яка визначила б кордон між Словаччиною і Карпатською Україною.

Обережно з некрольоґами!

Два дні тому писали ми, що не подаємо некрольоґів полягли у боях у Карпатській Україні тому, бо не знаємо точних даних і лякаємося, щоб помилково живі не попали до списку померлих. Сьогодні маємо яскравий приклад, як прикро можна помилитися, коли не зберігається найбільшої обережности в таких справах і коли гін за сензацією більший, ніж розвага в осуді.

Один львівський український щоденник приніс фотографію та палкий некрольоґ наддніпрянського еміґранта Юрія Городянина, відомого під псевдонімом: Юрій Горліс-Горський. Над некрольоґом хрестик, під некрольоґом епітафія „Вічна йому память". У самому некрольоґу — найприхильніші та найкращі слова про нібито полеглого у рядах оборонців Карпатської України. Тимчасом того самого дня читаємо у другій ґазеті, що Горліс-Горський перейшов на румунську сторону. А недавно маємо відомости, що той сам Горліс-Горський був арештований українською владою у Карпатській Україні у звязку зі способом переходу польсько-карпатоукраїнської границі, ба навіть, що він згинув з присуду української влади. Потім появилася вістка, що Горліс-Горського звільнили, бо він впевняв, що він не мав іншого способу дістатися на Карпатську Україну, як тільки так, як це зробив. Потім знову чували ми, що Горліс-Горський їздив між Карпатською Україною та Віднем і знову у звязку з цим різні версії. Коли показалась би правдивою поголоска про його смерть у рядах січовиків, тоді безумовно це було б радикальне заперечення всіх сплїток і версій, які кружляли про особу його ще за його побуту у Галичині і потім. Але треба було знати з цілою певністю, що дійсно Горліс-Горський згинув із зброєю у руках. Такої певности ми не мали і воліли мовчати, реєструючи лише поголоску з журналістичного обовязку. Дуже жаль, що згаданий інший щоденник не тільки вписав Горліс-Горського у полеглих, але і „зробив" його може надто поквапно героєм.

НІМЦІ ПЕРЕБРАЛИ ЧЕСЬКИЙ КОНСУЛЯТ У ЛЬВОВІ.

У пресі появилася вістка, що німецький консуль перебрав бюра чехо-словацького консуляту у Львові. На телефонічний запит вияснено нам, що справді представник німецького консуляту обняв чеський консулят; чи той останній залишиться, чи його зліквідують — ще не вирішено.

Вже близький день Воскресення Христового!

У ТАКІМ ДНІ ВСІ БАЖАЮТЬ СВОЇМ БРАТАМ, ДРУЗЯМ, ПРИЯТЕЛЯМ І ЗНАЙОМИМ КРАЩОГО ЗАВТРА ТА ЩАСЛИВИХ СВЯТ. ЗАПРОШУЄМО НАШИХ ВПОВ. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ І ЧИТАЧІВ СТАРИМ ЗВИЧАЄМ СКЛАДАТИ ПОБАЖАННЯ НА СТОРІНКАХ НАШОГО ЩОДЕННИКА. ПОБАЖАННЯ ДО 15 СЛІВ КОШТУЄ ЗОЛ. 2.—, КОЖНЕ ДАЛЬШЕ СЛОВО ПО 20 СОТИКІВ. ТЕКСТ ПОБАЖАНЬ ПРОСИМО НАДСИЛАТИ РАЗОМ ІЗ НАЛЕЖНІСТЮ. — ПРИПОРУЧЕННЯ ПРИЙМАЄМО ДО 5. КВІТНЯ Ц. Р.

Пленарне засідання сенату.

В суботу 25. ц. м. відбулося пленарне засідання сенату. На початку сенат розглянув внесок сен. Пульнаровича про припинення карної розправи проти сен. Семковича зі Львова, якого ред. Я. Лясковніцький та в-во „Праса Нова" у Львові притягнули до відповідальности за зневагу зі ст. 255 і 256 кк. у звязку з його передвиборчою промовою дня 2. листопада 1938 р. Міський городський суд у Львові визначив розправу на 10. лютого ц. р., але сен. Семкович не прибув тоді на розправу, надіславши заяву, що праці в сенатських комісіях не дають йому змоги явитися на розправу. Сенат згідно з внеском рішив припинити розправу в цій справі на основі ст. 42 і 48 конституційного закону, аж доки не скінчиться каденція законодатних палат. Опісля сенат приняв кільканацять законопроєктів, а саме: про загальний обовязок річевих чинитьб для оборони держави, про комунікації для оборони держави, новелю до розпорядку президента про відступлення вючних звірят, возів, механічних поїздів і роверів для оборони держави, про підмоги для осіб, які виконують активну військову службу, новелю до закону про вивласнення, про емеритальну забезпеку державних службовиків і військових, про підмогу скарбу при деяких довгоречинцевих позичках, про частинне припинення вимагальности рільничих довгів і вкінці декілька ратифікаційних законопроєктів, між ними перший торговельний договір між Литвою і Польщею та тарифовий протокол довготревалими оплесками у звязку з першими роковинами наладнання дипльоматичних взаємин між обома державами.

Ліквідація чеських партій і тотальний устрій.

ПРАГА, ПАТ. В суботу відбулося в парляменті перше засідання чеського комітету національної єдности під проводом Адольфа Грубого, що в новій політичній ситуації має заступити парлямент. Члени комітету в числі 50 осіб склали присягу й підписали заяву, що не будуть брати участи в масонських льожах. Опісля комітет опрацював статут, що окреслює компетенції та програму своєї діяльности. Проект статуту передбачує, що обсяг його діяльности обіймає компетенції, що їх мав парлямент і збірні органи територіяльної самоуправи. З метою реорганізації політичного життя й жидівської справи комітет рішив предложити президентові та урядові протекторату такі домагання: до часу введення тотального устрою в Чехії і на Моравії слід розвязати всі політичні партії та організації. Комітет візвав уряд, щоби заборонив неарійським особам диспонувати нерухомим майном. Усі трансакції осіб неарійського походження, доконані по дні 15. березня ц. р. вимагатимуть спеціяльного потвердження компетентної влади.

Налет мадярських літаків на Словаччину.

БРАТИСЛАВА. ПАТ. Офіційний комунікат повідомляє: Мадярське летунство доконало в пятницю 24. ц. м. перед год. 5-ою налету на місто Спіпську Нову Весь. Над містом появилося 9 літаків типу „Капроні" і скинули багато бомб на летовище, викликуючи пожежу. Від бомб згинуло 6 осіб, багато було ранених. Наказано негайно протилетунсько поготівля. Оголошений радіовисильнею у Пряшеві в суботу 25. ц. м. комунікат каже, що по словацьких протинаступах мадяри відступили і заняли нові позиції, які втримали. В останній хвилині бої припинено, бо сподіваються переговорів між Мадярщиною і Словаччиною.

ВТРАТИ СЛОВАКІВ.

Братиславська радіовисильня повідомляє: 9 мадярських літаків бомбардувало Нову Весь. Від бомб згинуло 12 осіб, в того 6 цивільних осіб. Тяжко ранених було 7, в яких одна особа вже померла у шпиталі; легко ранених було понад 20. На фронті під Братиславою панує спокій від 24. ц. м. вечором. Словацьке міністерство національної оборони візвало всіх словаків, щоби вступали в ряди оборонців.

Одночасно управа Червоного Хреста у Братиславі візвала словацьких жінок, щоби вони вступали на службу Червоного Хреста. У Пряшеві словаки арештували двох мадярських шпигунів.

ЯК МАДЯРИ ОПРАВДУЮТЬ СВІЙ НАЛЕТ.

БУДАПЕШТ. ПАТ. Мадярська телеграфічна аґенція повідомляє: Правильні словацькі війська заатакували вчора мадярські відділи на суші і в повітрі. Мадярські відділи затримали позиції, заняті 23. ц. м. в раніших годинах і не покинули їх ні на хвилину. Словацькі літаки бомбардували міста Ужгород і Велике Березне. Мадярські літаки зістрілили 7 словацьких літаків, один примусили осісти. Як репресії за бомбардування мадярські літаки бомбардували летовище Іґльо. Невчисляючи втрат цивільного населення від бомбардування мадярське військо втратило двох вояків, які попали в полон переїхавши помилково самоходом на словацький бік. Мадярський уряд звернув увагу словацькому урядові, щоб припинив збройну акцію підкреслюючи, що не хоче користати зі своєї переваги, бо кладе найбільший натиск на те, щоб жити у згоді зі словацьким сусідом. Щоб обговорити спірні справи мадярський уряд запросив представників словацького уряду до Будапешту. Є надія, що в короткому часі вдасться устійнити східні кордони Словаччини на основі тих самих засад, на основі яких повстала сама Словаччина.

ВІДОЗВА ДО СЛОВАКІВ.

БРАТИСЛАВА. ПАТ. Головний командант Глінкової Гвардії оголосив у суботу рано відозву в радіо до членів Гвардії, щоб залишилися на своїх становищах і доложили всіх зусиль, щоб вигнати мадярів зі Словаччини. Мадяри — заявив Шаньо Мах — висувають домагання до територій, на яких мешкає виключно словацьке населення.

НОВА НОТА З ПРОТЕСТОМ.

Міністр закордонних справ Словаччини Дурчанський вислав до мадярського уряду нову ноту з протестом проти нарушення словацької території. Словацькі кола переконані, що по виміні нот конфлікт буде поладнаний мирним шляхом.

СЛОВАЧЧИНА ГОДИТЬСЯ НА МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ.

БУДАПЕШТ. ПАТ. Словацький уряд згодився на створення словацько-мадярської комісії, щоб устійнити словацько-карпаторуську границю. Словацька делеґація, в склад якої входить державний підсекретар міністерства закордонних справ Жерсковець, ген. Віст. пос. Гасік і державний підсекретар Ґранатіер приїде в понеділок до Будапешту.

МАДЯРИ НАРУШИЛИ ПЕРЕМИРЯ.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. В год. 7.50 мін. Чатльос виголосив промову в радіо, в якій обговорив мадярсько-словацький конфлікт. Він ствердив, що мадяри нарушили в суботу 25. ц. м. перемиря, що його заключено в пятницю і почали наступ на словацькі позиції в околиці Стакчина. Словаки відбили наступ. На північ від Кошиць мадяри обсаджують границю. У східній Словаччині мадяри займають громади: Прислоп, Розтоки, Вижна Рибиця і Нижня Рибиця.

На летовище і на передмістя у Спишській Новій Весі мадярські літаки скинули коло 2[…] бомб, вагою від 100 до 200 кг. Крім того коло 20 бомб упало на вище положені дільниці міста. Деякі бомби не вибухли. Далі мадярські літаки скинули кількасот двокільограмових запальних бомб. Підчас бомбардування згинуло 6 цивільних і 6 військових осіб, між ними один поручник.

НІМЕЦЬКО - ГОЛЯНДСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: Німецько - голяндські переговори, що відбувалися тут від 13. ц. м. у приязній атмосфері, довели в суботу до повного порозуміння. Обі сторони дійшли до порозуміння у справі взаїмної виміни товарів беручи під увагу господарські потреби обох держав. Новий договір обовязуватиме від 1. квітня ц. р. до 30. грудня 1940 р.

ГРЕЦІЯ СВЯТКУЄ РОКОВИНИ СВОЄЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ.

АТЕНИ, ПАТ. Греція святкувала в суботу 25. ц. м. величаво 118-ті роковини своєї незалежности. По торжественнім богослуженні в катедрі відбулася у присутности короля, членів уряду, дипльоматичного корпусу і маси народу велика дефіляда війська і 40.000 молоді. З нагоди національного свята зменшено до половини кари учасникам повстання на Креті в липні 1938 р.

АНГЛІЯ І ФРАНЦІЯ ЗВЕРТАЮТЬ КОРАБЛІ ЧЕРВОНИХ.

БУРҐОС. ПАТ. Тут оголошено такий комунікат: По рішенні Анґлії звернути національній Еспанії контрторпедовець „Хозе Люї Діє", що находиться в Гібральтарі, надійшли вістки, що французький уряд рішив звернути національній Еспанії всі кораблі ескадри червоних, що схоронилися в порті Бізерти.

АРЕШТУВАННЯ ЧЕРВОНОГО КАТА.

БАРСЕЛЬОНА. ПАТ. Поліція арештувала якогось Каеля під замітом 110 вбивств з вибухом революції червоних. Крім того арештованого обвинувачують за грабіж у монастирі Санта Моніка. Військові суди працюють без перерви, бо мають розглянути 80.000 справ б. червоних міліціянтів, які є в концентраційних таборах. Дотепер розглянули 40.000 справ з чого видали 20.000 присудів звільняючи підсудних від вини і кари.

ШВАЙЦАРІЯ ПІДМІНУВАЛА ПРИКОРДОННІ СТАНИЦІ.

БЕРН. ПАТ. Швайцарська союзна рада видала розпорядок у справі забезпеки кордонів. Вона полягає на підмінуванні прикордонних станиць і зміцненні станиць охорони границь.

БОЇ З КИТАЙСЬКИМИ ПАРТИЗАНАМИ.

ТОКІО, ПАТ. Домеї повідомляє: Японські війська скінчили акцію проти китайських партизанів на схід і північ від ріки Ган у провінції Гу[…] пей. Японські війська заняли місцевости А[…] і Кіюковчен над р. Ган. Китайці втратили підчас згаданої акції 4.740 вбитих, 27 полонених, [1]1 важких, 104 легких і 1127 ручних скорострілів.

На острові Гайнан японські війська звели бій з китайським відділом недалеко міста [...]чан. Китайці втратили 80 вбитих і 100 полонених.

ВИБУХИ Й ПОЖЕЖІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У Фейвршем у графстві Кенту дійшло в суботу 25 ц. м. рано до вибуху в фабриці вибухових матеріялів Олин [...] будинків зовсім знищений. Три особи згинуло, [...] раненими є 5 жінок. По енерґійній ратунковій акції вгасили пожежу фабрики.

ТОКІО, ПАТ. Домеї повідомляє: Минулої ночі вибухла пожежа у складах японського корабельного т-ва в Шангаю. Одночасно вибухла пожежа в будинку японського консулату й сусідніх будинках. Будинок консулату частинно знищений. Поліція здогадується, що пожежі спричинили китайські терористи.

НОВИНКИ

ПОНЕДІЛОК

27 БЕРЕЗЕНЬ

Ст. ст. 14. березня 1939
Хрест. Вен.
Лат. Руперта.
Сонце: схід — 5.12, захід — 17.47.
Місяць: схід — 9.29, захід — 0.27.

Завтра: 28. березня. Вівторок.
Ст. ст. 15. березня 1939.
Агапія.
Лат. Сикста.
Сонце: схід — 5.10, захід — 17.49.
Місяць: схід — 10.30, захід — 1.22.
Перша чверть в год. 11.16.

—о—

— **Високі дивіденди німецьких підприємств.** З оголошуваних річних звітів німецьких торговельно-промислових підприємств можна побачити, що дивіденди, признавані уділовцям і акціонарам таки досить високі. І так Коммерцбанк, Вікілер-Кіппер Браверай і Машіненфабрік Есліґен дають 6% дивіденду, Дойтше Телефон унд Кабель Індустрі і Віртемберґіше Баумволле 7%, а Саксіше Емалір унд Станцверке і Гезер Браверай аж 8% дивіденду. В цих границях дає дивіденду більшість німецьких підприємств, що зовсім не вказує на заломання господарства Третьої Німеччини. Додати можна, що стопа відсоткова за звичайні вклади у Німеччині 4%. Порівнюючи німецькі відносини з нашими можна ствердити, що при всій своїй молодости і наше торговельно-промислове господарство переходить час конюнктури і розвою. Щоб не бути голословними, подаємо, що число наших підприємств, які дають високі дивіденди, у скорому темпі зростає. Нпр. Пром-банк за уділи виплачує цього року 6% дивіденду; як зачуваємо дивіденду виплатить також Центробанк і новооснована наша залізофабрика „Сталь" у Винниках. Тому в інтересі наших дрібних капіталістів є вложувати свої капітали в наші торговельно-промислові підприємства і так не лиш збільшувати їх дохідність, але також причинитися до зросту нашого національного господарства.

— **До відома Громадян Львова.** Льокаль Українського Технічного Виборчого Комітету у Львові міститься при: Пасаж Гавсмана 6, II. п., тел. 275-86. Урядові години: від 10-ої до 2-ої передполуднем і від 5-ої до 7-ої пополудні.

— **Членам Кооперативи Український Театр у Львові** пригадуємо, що Загальні Збори Кооперативи відбудуться в середу 29-го ц. м. в год. ... у домівці Т-ва при вул. Шашкевича, дім Музичного Інституту.

— **Шевченківський концерт молоді шкіл РШ.** Молодь усіх шкіл Т-ва „Рідна Школа" у Львові уладжує у 125-ліття народин Тараса Шевченка концерт, що відбудеться в понеділок 27-го березня ц. р. в салі „Театру Ріжнородностей". Початок в год. 17-ій. Білети можна наперед дістати у книгарні „Рідної Школи", в день концерту при касі.

— **Театр ім. Котляревського у Львові.** В днях 1. і 4. ц. р. відвідає Львів наш репрезентаційний Театр ім. Котляревського. Тому, що маґістрат не хоче піднаймити українському театрові салю Народнього Дому, вистави відбудуться у малій салі „Театру Новостей" (Колісей), вул. Сенкевича 23. В понеділок год. 20 (8 веч.) театр виставить **„Царицю Грузії"** Сумбатова, історичну песу з часів визвольних змагань грузинів, у вівторок, год. 20, романтичну оперету ... повну чаруючих народніх румунських і циганських мельодій **„Циганське Кохання"**. Обидві песи режисерував В. Блавацький. Нові декорації і костюми проектував Л. Боровик. ... Е. Шсик. Білети вже продає „Союз-Базар". Щоб уникнути такого натовпу, як підчас попереднього гостювання театру ім. Котляревського у Львові, адміністрація театру просить заздалегідь закупувати білети.

— **Комітет допомоги збігцям з Карпатської України в Берліні.** В Берліні повстав „Комітет допомоги збігцям з Карпатської України", що видав до укр. громадянства відозву. На чолі Комітету стоїть полк. Г. Зеленівський, членами є. Ю. Артюшенко і п-і М. Луцева. Берлінський Комітет працює в порозумінні з аналогічними комітетами у Відні і Празі. Адреса: Фірзорґекоміте фір ді Фліхтлінґе аус дер Карпатен-Украіне, Берлін В. 50, Ансбахерштрассе 15. Чекове конто: 5814 з дописокою „Для збігців". (УПС — Берлін).

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішньому тягненні Державної Клясової Льотерії впали м. і. такі вигри: 125.000 зол. на ч. 17957; 10.000 зол. на ч. 19416 118885; 5.000 зол. на ч. 25409; 2.000 зол. на ч. 5635 33684 40807 64684 158614; 1.000 зол. на ч. 8748 15920 29987 59033 8064 129637 139717 135410 139797 131239; 500 зол. на ч. 16622 30818 38138 39150 47279 59459 84794 94900 100013 102569 120900 144123.

— **Заклик почти.** Щоб не допускати до неладу у речинцевому перевозі пачок у передсвяточному періоді, львівська Дирекція Почт і Телеграфів просить, щоб пачки, які мають бути доручені адресатам перед святами, надати вчасніше. Бо може трапитися, що пачки надані в останніх днях перед святами, в четвер, пятницю або суботу, внаслідок посиленого почтового руху в тому часі можуть дійти до рук відборців щойно по святах. Почта звертає увагу, щоб пачки зі святочними посилками були добре опаковані.

— **Люстрація цінників і санітарних уладжень у Перемишлі.** У пятницю старостинська комісія перевела в Перемишлі люстрацію цінників і санітарних уладжень у цілій низці торговельних та промислових підприємств. У висліді люстрації покарали кілька осіб грівнами з заміною на арешт, проти одної вислали донос до суду за непорядки в ятці та вирішили зліквідувати одну пекарню з уваги на небезпеку для людського здоровля.

— **Вибори до міської ради у Стрию.** Станиславівський воєвода визначив речинець виборів до міської ради в Стрию на 7-го травня ц. р.

— **Вправи протилетунської оборони у Стрию.** В найближчих днях відбудуться триденні вправи протилетунської оборони в Стрию. У звязку з цим видано відозви та поуки й пороблено підготову до вправ.

— **Жидівські еміґранти.** Через граничну стацію Снятин—Залуче переїхав з Польщі до Палестини транспорт жидівських еміґрантів, складений зі 150 осіб.

— **Присуд у процесі за вбивство бл. п. Д. Стецькова.** Перед Апеляційним Судом у Львові відбулася розправа проти Насті Даниляв, яку обвинувачували у вбивстві бл. п. Данила Стецькова. Підсудна вперто повторювала, що вона не вбила і не знає теж вбивника. Апеляційний суд затвердив присуд окружного суду.

— **Львівська хроніка.** До мешкання Вол. Сидорака при вул. Оборони Львова 14 вломилися злодії і вкрали убрання вартости 50 зол. — Якийсь кишеневий злодій украв у трамваю „10" Людвикові Кохановському з Варшави портфель із 18 зол. та посвідкою на валізу і плащ, зложені у залізничій переховальні. Коханський негайно поїхав на двірець, одначе злодій поспішився і вибрав валізку та плащ. — В авті М. Гонцканюка трісла півчас їзди гума і віз віхав цілим розгоном на підмурівку ліхтарні. В авті вилетіли шиби. Відломки шкла покалічили шофера та пасажирку.

— **Спалили трумни, щоб нагрітися.** Французькі часописи повідомляють з Перпінян, що еспанські втікачі облягли нічою трупарню у Сент-Сіпріен і повитягали мощі з трумни, які порубали та спалили, щоб нагрітися. На другий день треба було шукати за новими трумнами, щоб поховати померлих.

— **Німці будують 8 нових мостів на Райні.** Німці проектують будову 8 нових мостів на Райні. Офіційно цей проект мотивують розбудовою мережі автострад, для яких треба збудувати сполуки з землями по лівому боці Райну.

— **Конгрес головних редакторів.** У Ніцці відбувся конгрес Міжнароднього Союзу Головних Редакторів. У відкритті конгресу взяло участь 125 осіб.

— **Лявіна засипала 20 людей.** У пятницю вранці в долині потоку Артіс, у південній Франції, близько озера Ісуд, зсунулася лявіна і засипала барак з 20 робітниками. У ратунковій акції бере участь 110 осіб.

Вписуйтеся масово в члени УКТОДІ й кличте інших, що досі байдуже ставилися до потреб Тва Допомоги Інвалідам!

ДОПИСИ.

СКОЛЄ.

Хочуть вивласнювати землю. Бурмістр Сколього в товаристві представників воєвідства, при асисті поліції перевели 23. м. м. поміри піль українців з Гірки. Між власниками, більшими-дрібноземельниками, які нераз живуть тільки з цього куска землі — затривожения. Виявляється, що хочуть вивласнити гірчак з цієї найкращої землі в Скольому, бо цих піль треба на державні цілі (комплекс будинків КОП-у). За 1 м. кв. обіцяють по 35 сот., як кажуть власники тоді, коли за мочарістий терен платили по 1.20 зол. Окремо від цієї акції списано в табулі поля українців. Власники землі, яку мають вивласнити, вислали письмо до Варшави.

Віднова діяльности кружка „Відродження". У висліді цікавого реферату п. Дарії Рибчук-Бандрівської 19 учасників вписалося до кружка т-ва „Відродження" у Скольому, якого загальні збори відбулися 4. III. ц. р. Загальними зборами проводив голова о. М. Мосора, який відкриваючи їх вияснив, чому кружок завмер був на два роки. Причиною цього було в першу чергу аднекомплектування виділу, м. ін. втрата такого організатора і послідовного відродженця, як м-ра М. Цевва, сьогоднішнього голови централі. З огляду на дворічну перерву у праці не було ніяких звітів, тільки відчитано протоколи останніх загальних зборів і засідання виділу. До нового виділу ввійшли: голова — Д. Рибчук-Бандрівська, заступник голови — А. Шуватка, секретар — Р. Белень, бібліотекар — студ. Тадей Тахлер, член — М. Цогла; заступники: Гр. Хатра, А. Бандурович, М. В. Дольницький; контрольна комісія: о. М. Мосора, М. Данилків, М. Тичинська.

Шевченківські святкування. Громадянство Сколього не маючи змоги величаво відсвяткувати 125-ті роковини народин Тараса Шевченка, зібралися на сходинах Союзу Українок 9. III. і Просвіти 12. III. На сходинах С. Українок почули прекрасну промову І. Цогли та деклямації доросту. Крім цього пісні. У „Просвіті" по короткому вступному слові М. В. Дольницького О. Вахоркова відзеклямувала поезію Т. Шевченка „Минають дні". По рефераті М. Данилкова присутні відспівали національний гимн.

ГОРОХІВЩИНА

Свято Шевченка в с. Скобелка. Дня 10. ц. м. „Просвітянська Хата" у Скобелці віддала гідно память Шевченка. В 12. год. о. Чорський відправив панахиду за душу Тараса в переповненій церкві. Після панахиди відбулась академія, що зачалася „Заповітом". Д-р С. Бичковський виголосив реферат „Шевченко — пророк українського народу". Хор під орудою п. Гр. Бахальчука відспівав: „Вітер в гаї", „Садок вишневий" і „Зоробався сокіл". Дальше деклямували: М. Оселедик „В роковини Шевченка", Л. Вальчук „В роковини Пророка"

Головацька „Марковичу", В. Гавас „Іван Підкова", Цьопка „Зарослі шляхи" й Т. Карпусь „Лічу в неволі". Відтак дівчата та хлопці відіграли дитячу пєсу „Вінок на могилу Шевченка", що викликала помітне вражіння. На закінчення була жива картина: довкруги освітленої могили клячали діти, а хор виконав „Спи, Батьку". Академія була дбайливо підготована й виконана по мистецьки, за що належиться усім виконавцям сердечна подяка. Побажати б, щоб українські організації влаштовували Шевченківські академії в сам день роковин, бо це має своє виховне й національне значіння.

Присутній.

Спорт.

УКРАЇНА — ЛЄХІЯ.

Перші весняні змагання за мистецтво Окружної Ліги між обома дружинами (в дійсности передостанні змагання з мин. осени) відбудуться сьогодні на грищі Погоні, в год. 3. пополудні. В год. 1. вполудне грають запасні дружини обох клюбів мистецькі змагання (А-кл.) на грищі ТЗР.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ЗВІДОМЛЕННЯ з праці Краєвого Господарського Товариства „Сільський Господар" за 1938-ий рік. Бібліотека „Сільського Господаря" ч. 160. Видання Краєвого Господарського Т-ва „Сільський Господар" Львів, 1939. 8-ка, стор. 79.

ПРАЦЯ ЦЕНТРОБАНКУ В 1938 Р. Звіт з діяльности і замкнення рахунків. Видання Центрального Кооперативного Банку. Львів, 1939. 4-ка, стор. 24.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Неділя 26. III. год. 3.30 „То більше як кохання"; год. 7.30 „Маскарада".
Понеділок 27. III. год. 6. „Утекла мені перепілонька".
Вівторок 28. III. год. 7.30 „Маскарада".
Середа 29. III. год. 7.30 „То більше як кохання".
Четвер 30. III. год. 7.30 „Маскарада".
Пятниця 31. III. год. 7.30 „Маскарада".
Субота 1. 4. год. 7.30 „День без брехні".

Театр Ріжнородностей.

Неділя 26. III. год. 7.30 Вечір Підгалицької Поезії.
Понеділок 27, вівторок 28 і середу 29. III. вистав нема.

Український Театр ім. І. Котляревського.

ЛЬВІВ — ЛЕВАНДІВКА:
27. III. „Пригода в Черчі".
28. III. „Цариця Грузії".
29. III. „Зоря над Почаєвом".
Дня 3. і 4. квітня гратиме театр у Львові в салі „Новостей", вул. Сонішна ч. 23.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

НЕМИРІВ:
26. III. Дай серцю волю.
27. III. Невольник.
28. III. Гетьман Полуботок.
ЯВОРІВ:
29. III. Пісня Бескиду.
30. III. Дай серцю волю.
31. III. Мати Наймичка.
1. IV. За молдавський престіл (прем.).
2. IV. Гетьман Полуботок.
3. IV. Безталанна.

КІНА.

АМІІР: „Украдене життя" з Єлисаветою Бергнер.
АПОЛЬО: „Білий мурин".
АТЛЯНТИК: „Небезпечна любов".
БАЙКА: „Поверх хвиль" і додатки.
БАЛТИК: „Прекрасна брехня Ніни Петровни".
ВАНДА: „Адміралів син", „Такі то дівчата".
ГРАЖИНА: „Сигнали".
ЕВРОПА: „Гунга-Дин".
КАСІНО: „Великий вальс" із Люізою Райнер.
КОПЕРНИК: „Три серця".
МАРУСЕНЬКА: „Лист до матері".
МЕТРО: „Капітан Коркоран", „Зірка Рівієри".
МІРАЖ: „Арена життя".
МУЗА: „Царівна Снігурка".
ПАКС: „Личенько" (Шерлі Темпль) і кольоровий додаток.
ПАЛЯС: „Суец" (Льорета Йонг, Анабеля, Тирон Павер).
РАЙ: „Велика грішниця" з Полею Негрі.
РІЯЛЬТО: „Вередлива експедієнтка" (Даніеля Даріє).
РОКСІ: „Івета" за осн. Мопасана.
СВІТ: „Жозетта", „Пат і Паташон на кораблі".
СВЯТОВІД: „Вошівара", „Князь Ігор".
СТИЛЕВЕ: „Гібральтар" і ревія.
ТОН: „Експрес на індійському шляху", „Бангі".
УТІХА: „Царський курер" і ревія.
ХИМЕРА: „Наша твірва".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська ч. 5)
„Світова вистава в Шікаго в 1933 р."

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 26. березня 1939.

7.00 Орх., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Хліб. Газетка, огляд ринків рільних продуктів, „Від Гдині до Нюйорку" муз. образець, 8.45 Поадоров, Передновок у годівельнім господарстві, музика з пл., коло год. 10.30 після богослуження музика з пл., 11.45 Огляд часописів, 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок, 13.05 Гутірка про Галичину, 13.15 Орх., мецосопран, форт., 14.40 Трохи пісні, трохи слова, відповіди на листи міських дітей, 14.55 „Батьківщина" на осн. Аничка, 16.30 Скрипк. твори в супр. форт., 16.50 Великопістна конференція, 17.05 Як працює театр у Львові, 17.35 Орх., сопран, хор, тенор, гумор; у перерві в год. 18.25 Хвилина бюра студій, 19.30 На світову виставу в Нюйорку, промова през. Мосціцького, музика, хор, 20.00 Програма на завтра, 20.05 „Щаслива подорож" Кінеке (увертура) з пл., 20.10 Льокальні спортові вістки, 20.15 Спорт, політ. огляд, веч. денник, звук. тижневик, програма на завтра, 21.20 Спів, форт., 21.50 Вес. авдиція, 22.20 Попурі з Легарових оперет, орх., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Понеділок, 27. березня 1939

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Популярна муз. з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 „Снігова лявіна" гутірка для молодших дітей, 11.15 Мельодії у ритмі танку, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Для купців і ремісників: Як працює будкар, купець, як учитель, 13.30 Концертова увертура, авд. для ліцеїв, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр уяви для молоді: „Земля під ногами", 15.20 Спортова гутірка, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Фізика, 16.35 Віолончеля, форт., 17.05 Із психольог. інституту, 17.20 Оперетка і ін., муз.-словна авд., 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Нац. екон. політика, 18.20 Актуальність, 18.30 Авд. союзу резервістів, 19.00 Розр. концерт, орх., сопр., скрипка, саксофон, 20.35 Веч. денник, метеорольг. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Міжнар. унія молоді, авд. з Ватикану, 21.15 Концерт давньої музики, 21.55 Літер. новини, 22.10 Спортові вістки, 22.15 Старий і новий Львів, 22.30 Театр уяви: „Пастирська баляда" (Румунія) з муз., 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 28. березня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Орх., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: „Вперта ігла" авд. для старших дітей, 11.15 Дж. Скот-Вуд, композитор, віртуоз, диригент, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Шуберт, пл., 14.30 Батьківський порадник, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Мандрівники на Марса, гутірка для молоді, 15.15 Радіотехнічні новини, 15.20 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Фін.-господ. актуалії, 16.30 Спів, ресіталь Ігн. Дигаса в супр. форт., 16.50 Жуки-гнійники мають твердий панцир, 17.00 Флет, форт., 17.25 Про познанські торги, 17.35 З піснею по краю, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Гутірки зі слухачами, **18.20 Значіння плекання шовкопрядок у малоземельнім господарстві, в українській мові виг. інж. Лідія Колтунюківна.** 18.30 Для робітників, 19.00 Розр. концерт, орх., спів, 20.35 Веч. денник, метеорольогічні вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Симф. концерт, орх., хор, сопран, скрипка, 22.00 Атенські мандрівки: Гелєністична різьба, 22.25 Форт., 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 26. березня 1939.

БЕРЛІН 19.15 Веселі мельодії, квартет, 20.00 Вістки, 20.10 Зі світа оперетки, 22.15 Танц. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. музика, БОРДО 21.30 „Дон Кіхот" оп. Масенета, БУДАПЕШТ 17.10 Циг. музика, 18.30 Хор, ВІДЕНЬ 18.00 „Дер Церрісене" муз. ком. Нестроя, 19.15 Весняні пісні, **19.50 Українські вістки,** 20.10 Вес. муз. вечір, 22.35 Легка і танц. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.00 Розр. музика, 18.00 Великий концерт, 22.30 Арфа, ЛЯГТІ 17.25 Хор, МІЛЯНО 17.00 Симф. концерт, 21.35 Форт. ресіталь Ніно Россі, 22.30 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 21.30 Симф. концерт, РИМ 17.02 Розр. музика, 19.10 Арабська музика, 21.20 Оперетка, СОФІЯ 18.00 Легка і танц. музика, 19.00 Популярна музика, 19.30 Смичк. квартет, 20.00 Спів, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 „Тоска" оп. Пучінія.

Понеділок, 27. березня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Орх., форт. дует, 19.25 Веч. гомін, БІЛГОРОД 18.20 Нар. пісні, 20.00 Опера, БУДАПЕШТ 18.30 Циг. музика, 20.20 Орх. Концерт, форт. (Дохнані), 22.40 Комунікати в різних мовах, ВІДЕНЬ 19.00 Камер. музика, **19.50 Українські вістки**, 20.00 Спів, форт., 21.00 Концерт симф. орх., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 „Викрадення зі сераю" оп. Моцарта, КЕЛЬН 18.25 Еспанські танки та пісні, ЛЯГТІ 18.40 Спів, форт., ЛЬОНДОН РЕДЖ. 20.15 Комунікат у німецькій мові, МІЛЯНО 17.15 Віол., 20.30 Розр. музика, 21.00 Симф. концерт, 22.30 Розр. програма, РАДІО ПАРІ 18.05 Скрипка, 21.30 Опера, РИМ 17.15 Танц. музика, 19.10 Арабська музика, 22.20 Шопенівський концерт, СОФІЯ 17.30 Фільм. мельодії, 18.45 Спів, 22.00 Танц. музика.

Вівторок, 28. березня 1939.

БЕРЛІН 19.00 Розр. музика, 20.10 Веселі мельодії, 21.00 Танц. музика, БІЛГОРОД 18.50 Нар. музика, БУДАПЕШТ 18.30 Орх., 19.30 „Отельо" оп. Вердія, ВІДЕНЬ 18.50 Сучасна музика на нар. інструментах, **19.50 Українські вістки,** 22.20 Політ. огляд, 22.35 Популярна музика, КОПЕНГАГЕН 20.00 „Баядера" оп. Кальмана, ЛІЛЬ 21.00 „Тереса" оп. Масенета, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 20.15 Німецький комунікат, МОНТЕ ЧЕНЕРІ 21.00 „Ріголетто" оп. Вердія, МІЛЯНО 21.00 „Фіґарове весілля" оп. Моцарта, ПАРІ ПТТ 21.30 Фестіваль Дебісія, РАДІО ПАРІ 19.15 Форт., 21.30 Камер. музика, 22.30 „Дон Кіхот" на осн. Сервантеса, з муз. Томасія, РИМ 17.15 Квінтет, 19.00 Комунікати в різних мовах, 21.00 Симф. концерт, 22.15 Розр. музика, пісеньки, СОФІЯ 18.00 Популярна музика, 20.55 Рос. романси, 21.25 Легка музика, 22.00 Танц. музика.

Подяка.

Невблаганна смерть забрала нам Дорогого Батька і Дідуня бл. п. о. ІВАНА МЕЛЬНИКА, пароха Берегів пов. Самбір. Прибиті важким горем не маємо змоги особисто подякувати всім тим, що віддали Покійному останню прислугу. Тому цією дорогою складаємо щире „Спасибіг" Високопреподобному Духовенству, що під проводом о. дек. Плешкевича, о. дек. Козбура, о. дек. Кушлика і о. пароха Савича відпровадили Покійного на вічний спочинок. Зокрема дякуємо о. дек. Плешкевичеві, о. дек. Кушликові, о. Макареві, о. Тисові і Вп. Футалі за прощальні слова виголошені над домовиною на подвірю, у церкві і над гробом. Також усім парохіянам, що так численно зійшлися звеличати сумні похорони свого довголітнього о. пароха складаємо нашу щиру подяку.

Береги, у березні 1939.

Донька і зять: Олена і Дмитро Кульчицькі з синами і син Д-р Анатоль Мельник з рідней.

Біржа.

ГРОШІ

Львів, 24. березня 1939

Бельги бельг. 89·57—89·57, Доляри америк. 5·29·00—5·29·50, Доляри канад. 5·27·50—5·27·50, Фльор. гол. 282·72—[illegible], Франки франц. 14·11—14·11, Франки шв. [illegible] 119·50—119·50, Фунти англ. 24·92—24·[illegible], Гульд. данц. 100·25—100·25, Кор. данські 111·28—111·28, Корони норв. 125·27—125·[illegible], Корони шведські 1[illegible]·37—128·37, Ліри [illegible] 16·20—16·20, Марки фінляндські 11·00—11·00, Марки нім. срібні 77·00—77·50.

Акції.

Банк Польський 126·00, Цукор 39·[illegible]—38·50, Вугіль 39·00—39·25, Ліпльоп [illegible] 88·00, Моджеїв 23·50—23·50, Островець [illegible] 77·78—77·78, Стараховичі 59·56—60·00, Жирардів 63·50—64·25.

Папери.

4 і пів внутрішня 65·00—65·00, 3 [illegible] 1 ем. 90·[illegible]0, серія 93·25—93·50, 2 ем. [illegible] серія 92·[illegible]—100·00, 5 конверсійна [illegible] 5 кодійова 68·00—67·00, 4 прем. [illegible] 4 консолідаційна 66·00—66·00.

Тенденція дещо сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 25 березня 1939.

1 кг. масла дес.	2[illegible]
1 кг. масла бочк.	2[illegible]
1 л. молока	[illegible] 17—[illegible]
1 кг. яєць	[illegible]

Тенденція на все вдержана.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyi Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло." З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10